

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Ministeren
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: **22 NOV. 2005**

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

Evaluering af funktionsevnetoden

J.nr. 622-43

Hermed fremsendes, til Socialudvalgets orientering, Evaluering af Funktionsevnetoden.

Evalueringen viser, at indførelsen af funktionsevnetoden har styrket borgerinddragelsen i forbindelse med sagsbehandlingen af ansøgninger om merudgiftsydelse efter servicelovens § 84. Evalueringen viser også, at borgeren med denne metode, får bedre mulighed for at følge og forstå sagsbehandlingen, ved det at der udarbejdes skriftlige sammenfatninger og aftaler, som borgeren skal godkende.

Desværre peger evalueringen også på en række problemer med brugen af metoden, som der nu skal tages hånd om. Jeg vedlægger et resume af evalueringen, der kort beskriver hvilke problemer, evalueringen har påvist.

Jeg vil gerne understrege, at jeg finder, at vi skal bygge videre på metodens positive elementer omkring inddragelse og indsigt i egen sag. Mit udgangspunkt derfor er, at metoden skal fastholdes, men forbedres og eventuelt forenkles – så der bliver taget hånd om mange af de problemer, evalueringen har påvist.

Jeg vil derfor tage initiativ til at samtaleskema og følgebrev i løbet af de næste måneder bliver revideret og gennemarbejdet – og se på udformningen af en lille informationsfolder til borgerne. Formålet er at forbedre informationsniveauet hos ansøgerne og at forenkle og forbedre det materiale, metoden bygger på.

Samtidig er jeg ved at undersøge mulighederne for at iværksætte en fornyet kursusvirksomhed i forhold til både kommunale sagsbehandlere og det kommunale ledelsesniveau. Dermed skal der sikres et kompetenceløft hos sagsbehandlerne gennem et bedre kendskab til metodens forudsætninger og redskaber – og en bedre forståelse for og overblik over sammenhængen til andre handicapkompenserende ydelser, så der kommer mere fokus på helhedsorienteret sagsbehandling.

I forhold til ledelsesniveauet i kommunerne er der også behov for at overveje, hvordan det ledelsesmæssige fokus på metoden kan styrkes, ligesom forståelsen for sammenhængen til andre ydelser og det kommunale serviceniveau kontra de individuelle vurderinger af behov skal forbedres.

Jeg forventer, at brugen af merudgiftsbestemmelsen og af funktionsevnetoden gennem disse tiltag vil blive styrket og forbedret, så borgerne vil opleve en bedre og hurtigere sagsbehandling, hvor de fortsat vil blive inddraget og hørt undervejs.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

**Resume
af
Evaluering af funktionsevnetoden**

Baggrund

Funktionsevnetoden, som skal anvendes af de kommunale forvaltninger, når man skal bedømme, om en borger med nedsat funktionsevne skal have hjælp til sine merudgifter, blev indført fra den 1. januar 2003, i forbindelse med gennemførelsen af førtidspensionsreformen.

Metoden er netop blevet evalueret af Institut for Serviceudvikling A/S for Styrelsen for Social Service/Socialministeriet. Evalueringen viser, at metoden kun i nogen grad har indfriet forventningerne om øget retssikkerhed, bedre borgerinddragelse og mere helhedsorienteret sagsbehandling.

Det er i dag obligatorisk for de kommunale forvaltninger at anvende funktionsevnetoden i sager efter Servicelovens § 84, men metoden kan også anvendes i forhold til andre handicapkompenserende bestemmelser på handicapområdet. Servicelovens § 84 giver mulighed for at yde økonomisk kompensation til borgere, hvis de har merudgifter til den daglige livsførelse som følge af en funktionsevnenedsættelse, og hvis de ikke får dækket deres hjælpebehov på anden måde.

Funktionsevnetoden skal ses på baggrund af det brede anvendelsesområde for § 84. Kernen i metoden er et samtaleskema, der skal udsendes til borgeren med et følgebrev som udgangspunkt for den samtale, der skal danne grundlag for den kommunale sagsbehandling. Skemaet skal sikre, at sagsbehandleren kommer omkring alle aspekter af borgerens dagligliv og får belyst, om der er merudgifter som følge af funktionsevnenedsættelsen. Desuden skal metoden sikre, at borgeren inddrages fra starten.

Formålet er at:

- Fremme et objektivt og ensartet grundlag for sagsbehandlingen ved servicelovens handicapkompenserende ydelser.
- Sikre den rigtige indsats.
- Styrke borgerinddragelsen.
- Sikre borgerens retssikkerhed under sagsforløbet.
- Bevilge kompenserende ydelser i en helhedsorienteret og koordineret indsats.
- Gøre procedurer og afgørelser forståelige, håndterbare og meningsfulde.
- Sikre let og smidigt sagsforløb.

Samtaleskemaet skal følges op af en sammenfatning af skemaet, som skal godkendes af borgeren. På baggrund heraf udfyldes et aftaleskema, sammen med borgeren om relevante ydelser, borgerens målsætninger for ydelsen, deadlines etc.

Evalueringsens tilrettelæggelse

Gennemførelsen af evalueringen er sket i samarbejde med 33 fortrinsvis store kommuner og har omfattet en række elementer:

- Interviews med kommunale forvaltningschefer/fagchefer og sagsbehandlere
- Fokusgruppeinterview med handicaporganisationerne, sagsbehandlere og borgere, hver for sig
- Spørgeskemaundersøgelse blandt De Sociale Nævn og Ankestyrelsen
- Interviews med fagchefer i amterne
- Spørgeskemaundersøgelse blandt sagsbehandlere og borgere
- Undersøgelse af 106 konkrete borgersager
- Fokusgruppeinterviews med sagsbehandlere og socialchefer i de udvalgte kommunale forvaltninger på baggrund af de foreløbige resultater om forandringsmuligheder.

Positive resultater

Et lille flertal af sagsbehandlerne mener, at funktionsevnetoden giver et ensartet grundlag for sagsbehandlingen og øget retssikkerhed – men i forhold til retssikkerheden peges der på, at de mest velformulerede, ressourcestærke borgere har nemmest ved at anvende metoden – og dermed opnå støtte.

Både handicaporganisationerne, socialchefer, sagsbehandlere og borgere mener samtidig, at borgerinddragelsen ved ansøgning om merudgiftsydelse er blevet forbedret – og det opleves som en stor forbedring, at borgerne med metoden er garanteret aktindsigt.

Kritikpunkter

Evalueringen viser, at § 84-sager er meget forskelligt organiseret i de kommunale forvaltninger – og at organiseringsformerne har forskellige styrker og svagheder. Evalueringen viser desuden, at der normalt ikke er taget stilling til et kommunalt serviceniveau i forhold til de ydelser, der skal gives efter § 84. Det påvises desuden, at der er meget lidt politisk og ledelsesmæssigt fokus på såvel merudgiftsydelsen som funktionsevnetoden.

Evalueringen viser, at anvendelsen af funktionsevnetoden mange steder er mangelfuld – at metoden kun bruges delvist. Det kniber navnlig med den opfølgning, der var forudsat i aftaleskemaet men der er også steder, hvor samtaleskemaet ikke var anvendt

Både forvaltningschefer og sagsbehandlere rejser kritik af funktionsevnetoden, som ofte findes for omfattende, usmidig ligesom samtaleskemaet i nogle tilfælde findes for nærgående. Tilsvarende er mange borgere, i modsætning til handicaporganisationerne, kritiske overfor metoden.

Borgertilfredsheden hænger dog tæt sammen med indsatsen fra kommunernes side i at vejlede om metoden. Mere end en tredjedel af borgerne oplever, at de har fået utilfredsstillende vejledning i starten, og de borgere, der er utilfredse med vejledningen, er overvejende kritiske over for det samlede sagsforløb. Evalueringen har vist, at der generelt ikke gives nok information til ansøgerne

om, at borgerne kan vælge, hvilke dele af spørgeskemaet eller hvilke spørgsmål de finder relevante for dem – og deres funktionsnedsættelse.

Utilfredsheden med vejledningen bør ses i sammenhæng med ovennævnte, at der ofte ikke er retningslinier i den enkelte kommunale forvaltning for ydelsesniveauet. Det kan gøre selve vejledningsopgaven vanskelig – navnlig i komplicerede sager – og kan medføre en risiko for, at ydelsesfastsættelsen kommer til at bero på subjektive faktorer (sagsbehandlerens holdning og/eller borgerens evne til at argumentere), snarere end objektive forhold.

Evalueringens anbefalinger

Evalueringen peger i retning af, at der er et behov for en gennemgang og smiddiggørelse af funktionsevne metoden. Informationsniveauet skal forbedres, og skemamaterialet har brug for at blive revideret.

Der peges desuden på, at der kan være behov for at finde nye veje til at sikre en god sagsbehandling, hvor bl.a. retssikkerheden tilgodeses.

Endelig peges på, at der kan være behov for et kompetenceløft i forhold til de kommunale sagsbehandlere – ligesom der peges på at den ledelsesmæssige fokus på og styring af området er svag.